

P a š n i k.

S p o m i n. Bog je podelil človeku zraven mnogo drugih darov tudi spomin, to je tista dušna zmožnost, po kateri si vse to, kar je kdaj slišal, vidil in občutil, tudi pozneje še dušno več domisliti. Dober spomin, pravimo, ima tisti, kateri vsako reč naglo in prav razumé, jo dolgo in na tanko v glavi obderži, in jo o pravem času porabi sebi in drugim v korist. Dober spomin namestuje človeku knjige, in mu prihrani čas in denar. Dober spomin obvaruje človeka mnogih zaprek in škode; zraven pa tudi razveseljuje in tolaži. S kako radostjo se spominja odraščeni človek svojih otročjih let, ktere je v nedolžnosti pri svojih starših preživel! in kako veselo tolažijo besede, zgledi in obljube Zveličarjeve pravičnega pa nesrečnega in od ljudi zavidljivega človeka! i. t. d.

Spomin pa se pri človeku navadno z razumnostjo prične. Otroci, kateri še le v šolo pridejo, imajo še slab in kratek spomin. Dosto jih pride v šolo, kateri ne vedo povedati, kako je njihov staršem, bratom in sestram ime, čeravno so te imena že mnogokrat slišali in sami klicali. Zato je tedaj učiteljeva dolžnost, da učence koj od prvega dne naprej v spominu vadi in jim ga vterjuje, ako hoče, da bodo njegovi nauki v mladih srcih kalili in sad rodili. Učitelj ima sicer pri vsakem nauku priložnost učence vaditi za dober spomin; vendar si mora nekaj časa še posebej za te vaje odločiti. To velja pri novincih nekaj tednev pri začetku leta. Ker taki otroci še malo govoriti znajo, naj jih učitelj primerno popraša, kako jim je ime, ktere reči vidijo doma, v šoli, na polji i. t. d.; ali če jih ima narisane, naj jim jih pokaže, da jih imenujejo; če jih ne znajo imenovati, naj jim jih sam imenuje, in potem naj jih na prvo posamezni brihtnejši učenci ponavljajo, za njimi pa vsi skupaj, in sicer tako dolgo, da jim v glavi ostanejo. Tako začnejo učenci prav misliti, in imena od reči v glavi ali v spominu ohraniti. Dalje naj popraša, kakšne so te reči in kaj delajo; s tem jih vadi male stavke v spominu ohraniti. Ko pa že nekoliko pisati znajo, naj jim dá učitelj take in enake besede in stavke v knjižice zapisati, zapisane pa zopet brati, in potem se jih na pamet naučiti. S takimi in enakimi vajami se razvija njihov um in se vterjuje njihov spomin, da sami ne vedo,

kdaj. — Odslej pa mu ni treba več posebnih vaj za to; priložnost mu je dana pri vseh naukih, ako le vse, kar uči kazavno uči, to je, da skerbi, da to, kar jih uči, tudi razumejo, in da mnogokrat ponavljajo; ponavljanje je mati zapomina. Ker je pa dober spomin dar božji, tedaj naj učitelj napeljuje in uči svoje učence, da naj za ta dar Boga vsaki dan prosijo. Zraven pa naj opominja, posebno večje učence, da naj se varujejo žganih pijač in strast, ktere um in spomin pokvarijo; saj stare dni spomin že tako rad človeka zapušča, če si ga tudi sam ne jemlje. S.

Kako se otroci glasno brati privadijo. Znano je, da otroci, precej ko začnejo v šolo hoditi, naj bolj tiho govorijo, nekaj že iz strahu pred učiteljem, ker jim nekteri starši že davno popred pravijo, da bo v šoli tepen i. t. d. Kako se pride temu v okom, vsaki vé, namreč, učitelj naj učence prepriča, da jih ima rad, in da jim le dobro hoče.

Če hočemo, da bodo otroci glasno brali in tudi odgovarjali, treba je, da se precej od začetka vadijo čerke, to je, glasnice, krepko in glasno izgovarjati, in potem vedno glasno in razumljivo glaskovati. Da pa otroci, kteri v prvih klopeh bližeje učitelja sedé, večidel bolj tiho govorijo, kakor uni, ki so bolj zadaj, je tudi res. Ako hočeš tedaj, da ti bo otrok, ki znabiti v prvi klopi sedí, glasno bral ali glaskoval, presedi ga bolj zad, ali pa pokliči kterega zadnjih, da naj bere, in ta v prvi klopi naj naznanja ločnice, ali pa ravno nasprotno. Ko začnejo učenci brati (se vé, da le po slovensko-nemških šolah), naj kdo prvih bere slovenske, drugi zadnjih nemške besede in stavke. Ravno tako se ravna pri številjenju. Dobro bi bilo tudi, ako bi učitelj učence, ktere praša, namesto v prvo klop, rajše v zadnjo klop klical. S tem se veliko pripomore, da učenci glasneje govoré, in da drugi učenci pazneje poslušajo, vidši da jih učitelj vidi; med tem, če so učenci v prvi klopi ali pa pri mizi, drugi večidel šeptajo. Po zgoraj omenjenem načinu smo v Ribnici ravnali, in mislim, da se nihče ni mogel pritožiti, da otroci niso dovolj glasno brali.

St. . . . K.